

نظام عدم تمرکز در ایران

آسیب‌ها و راهکارها

دکتر محمد تقی دشتی

تقدیم به

بارگاه منکوتی کریمه اهل بیت علیهم السلام حضرت فاطمه معصومه علیها السلام

مادر مرحوم و پدر سخت کوشم

همسر فداکارم که اگر نبود پاری پایدار او، این توفیق میسر نمی‌شد

فرزندان دلبندم، حنانه (ام ابیها) و محمد طاهرا (صالح)

3

تمام کسانی که وحدت و تمامیت این دیار اسلامی را با اجزای

بدن خویش حفظ کردند.

نظام عدم تمرکز در ایران آسیب ها و راهکارها

مؤلف: محمد تقی دشتی

مدیر اجرایی: مهدی نظری - اسرار: مکتب اندیشه - شابک: ۹۶۲۵۵-۹۶۰۰-۶۷۸

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶ | شابک: ۹۶۲۵۵-۹۶۰۰-۶۷۸ | قیمت: ۱۰,۰۰۰ تومان

سیرشناسه: دشتی، محمدتقی، ۱۳۵۲ - | عنوان و نام پدیدآور: نظام عدم تمرکز در ایران / آسیب ها و راهکارها / محمدتقی دشتی، |

مشخصات نشر: قم: مکتب اندیشه، ۱۳۹۶. | مشخصات ظاهری: ۲۰۴ ص. | شابک: ۹۶۲۵۵-۹۶۰۰-۶۷۸

***** ریتک | وضعیت فهرست نویسی: قیفا | موضوع: دولت -- عدم تمرکز -- ایران | موضوع: Decentralization in government -- Iran

| موضوع: اصلاح نظام اداری -- ایران -- سیاست دولت | موضوع: Civil service reform | رده بندی

کنگره: ۱۳۹۶ ۵۶۱۳۱۳ JS | رده بندی دیویی: ۳۵۱/۵۵ - شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۳۶۲

نیکه ارتباط با مخاطب

دفتر مرکزی: قم، بلوار شهید صدوقی، کوچه ۵۶، پلاک ۷۴ تلفن: ۰۵-۳۲۹۰۶۲۰۴-۲۵

دفتر بخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه اول، فروشگاه ۱۳۱ تلفن: ۰۵-۳۷۸۲۰۸۴۴-۶

پست الکترونیک: info@seratolmobin.com سایت: www.seratolmobin.com

فصل اول

کلیات ۱۳

۱۵		مقدمه
۱۹		۱-۱: بیان مسئله
۲۴		۲-۱: اهمیت و ضرورت تحقیق
۲۴		۱-۲-۱: اهمیت
۲۵		۱-۲-۲: ضرورت
۲۵		۳-۱: اهداف تحقیق
۲۷		۴-۱: سؤالات اصلی تحقیق
۲۷		سؤالات اصلی:
۲۷		۵-۱: تعریف اصطلاحات کلیدی
۲۷		دولت (دولت کشور)
۲۸		تمرکز (اداری)
۲۹		عدم تمرکز اداری

۲۹	عدم تراکم اداری
۳۰	اتحاد دول (فدرالیسم)
۳۱	اتاق دول (کنفدراسیون)
۳۱	حکومت محلی
۳۲	خودمختاری
۳۳	دولت
۳۳	ناسیونالیسم
۳۴	ناسیونالیسم قومی
۳۴	گروه قومی یا قوم
۳۵	قومیت
۳۵	هویت قومی
۳۵	۶-۱: روش تحقیق

فصل دوم

ادبیات تحقیق (مبانی نظری پژوهش)

۴۱	مقدمه
۴۱	۱-۲: انواع دولت کشور (از دیدگاه علم حقوق)
۴۲	۱-۱-۲: دولت کشور بسیط
۴۴	۱-۱-۱-۲: کشورهای بسیط متمرکز
۴۵	۲-۱-۱-۲: کشورهای بسیط دارای نظام عدم تراکم
۴۶	۳-۱-۱-۲: کشورهای بسیط دارای نظام عدم تمرکز اداری

- ۴۸-۱-۱-۲: کشورهای بسیط دارای نظام وحدت انضمامی ۴۸
- ۴۹-۱-۱-۲: کشورهای بسیط دارای سیستم منطقه گرایی ۴۹
- ۵۰-۱-۲: دولت- کشورهای مرکب یا چند پارچه ۵۰
- ۵۰-۱-۲-۱: اتصال دول ۵۰
- ۵۱-الف: اتحاد شخصی ۵۱
- ۵۱-ب: اتحاد واقعی ۵۱
- ۵۲-۱-۱-۲: کنفدراسیون کشورها (اتفاق دول) ۵۲
- ۵۴-۱-۲-۳: کشور فدرال ۵۴
- ۵۷-نکته: تفکیک فدرالیسم و نظام عدم تمرکز ۵۷
- ۵۸-۲-۲: بحثی پیرامون تمرکز و عدم تمرکز ۵۸
- ۵۸-۱-۲-۲: مفهوم تمرکز اداری ۵۸
- ۶۰-۲-۲-۲: تبیین مفهوم عدم تمرکز ۶۰
- ۶۱-مزایای عدم تمرکز ۶۱
- ۶۲-معایب عدم تمرکز ۶۲
- ۶۲-تفاوت عدم تمرکز اداری با عدم تمرکز سیاسی: ۶۲
- ۶۳-تفاوت عدم تمرکز با عدم تراکم یا تفویض اختیار: ۶۳
- ۶۴-تفاوت عدم تمرکز با کفالت ۶۴
- ۶۵-نحوه نظارت دولت بر اشخاص حقوقی عمومی (نظارت سلسله مراتبی و قیمومیتی) ۶۵
- ۶۶-نظارت سلسله مراتبی ۶۶
- ۶۷-نظارت قیمومیتی ۶۷

الف) نظارت قیمومیتی بر فعالیت‌ها و اعمال اداری واحدهای

غیرمتمرکز ۶۸

ب) نظارت قیمومیتی نسبت به اشخاص واحدهای غیرمتمرکز: ۶۸

۳-۱: بسترها و زمینه‌های لازم برای تمرکز زدایی و استقرار نظام عدم تمرکز ۶۹

۲-۳-۱: آمادگی ذهنی و فرهنگی مردم و لزوم آموزش شهروندان ۶۹

۲-۳-۲: ترش و مهارت مناسب مدیران و لزوم بازآموزی آنان ۷۰

۲-۳-۳: زیرمهندسی ساختارها و فرآیندهای اداری ۷۱

۲-۳-۴: امنیت سیاسی - امنیتی ۷۱

۲-۳-۵: بسترهای قانونی - اداری ۷۲

۲-۳-۶: الزامات مالی ۷۳

۲-۳-۷: وجود نیروی انسانی و زیرساخت‌های فنی و روح محلی ۷۴

۴-۲: موافقان و مخالفان نظام عدم تمرکز (مزایا و معایب نظام عدم تمرکز) ۷۵

۲-۴-۱: نظرات موافقان ۷۵

۲-۴-۲: نظریات مخالفان و منتقدان نظام عدم تمرکز ۸۲

۵-۲: تاریخچه و مصداق‌های بارز نظام عدم تمرکز در جهان ۸۵

۲-۵-۱: ایتالیا ۸۶

۲-۵-۲: بلژیک ۸۸

۶-۲: سابقه و مبانی بحث در ایران ۹

۷-۲: ویژگی‌ها و شرایط ایران در ارتباط با تمرکززدایی ۱۰۰

۲-۷-۱: تنوع قومی و مذهبی و وجود تحرکات دسته جمعی قومی ۱۰۰

۲-۷-۲: تاریخ اجتماعی ایران و فرهنگ ناشی از آن ۱۰۱

۳-۷-۲. دارا بودن جغرافیای گسترده و متنوع	۱۰۴
۴-۷-۲. رودررویی با قدرت‌های جهانی و قصد آنها برای ایجاد خدشه در وحدت ملی ایران	۱۰۴
۵-۷-۲. ضعف فرهنگ شورایی و تبعات ناشی از آن	۱۰۵
۶-۷-۲. کمبود نیروی متخصص و آموزش دیده	۱۰۶
۷-۲. نه‌پنه نشدن مشارکت مردمی در ایران	۱۰۷
۷-۲. وجود موانع فرهنگی و اجتماعی در مقابل گسترش شوراهای و تمرکززدایی	۱۰۹

فصل سوم

آسیب‌های نظام امنیت کشور ایران

مقدمه	۱۱۳
۱-۳: آسیب‌های سیاسی امنیتی	۱۱۴
۱-۱-۳: خطر تجزیه طلبی، خدشه به وحدت ملی و نمایندگی امنیتی کشور	۱۱۴
۲-۱-۳: سیاسی شدن حکومت‌های محلی و بسط کشمکش‌های حزبی و گروهی	۱۳۱
۳-۱-۳: کاهش همبستگی و انسجام درونی ملت	۱۲۲
۴-۱-۳: افزایش رویدادهای امنیتی به دلیل کاهش نظارت حکومت مرکزی	۱۳۳
۵-۱-۳: افزایش تعارض حکومت‌های محلی با همدیگر و با حکومت مرکزی	۱۳۴
۶-۱-۳: افزایش آسیب‌پذیری در مواقع تجاوز کشورهای همسایه به دلیل رشد	

- ۱۳۶..... احساسات منطقه گرایی و کاهش حس ملی گرایی
- ۷-۱-۳: نفوذ و رخنه سهل سازمان های اطلاعاتی کشورهای بیگانه به درون حکومت های محلی و مقامات و نخبگان محلی..... ۱۳۶
- ۸-۱-۳: افزایش درگیری های بین شیعه و سنی در مناطق مختلط ۱۳۸
- ۲-۳: آسیب های اقتصادی..... ۱۳۸
- ۱-۲-۲: افزایش شکاف درآمدی و گسترش بی عدالتی منطقه ای ۱۳۸
- ۲-۲-۳: کاهش درآمدی در تولید و ارائه خدمات ۱۴۳
- ۳-۲-۳: افزایش بی عدالتی اقتصادی..... ۱۴۵
- ۴-۲-۳: فساد مالی..... ۱۴۶
- ۵-۲-۳: نارسایی در حل مشکلات مالی ۱۴۹
- ۳-۳: آسیب شناسی اداری ۱۵۲
- ۱۵۲..... مقدمه
- ۱۵۲..... مشکلات اداری کشورهای در حال توسعه
- ۱-۳-۳: تداخل مسوولیت با حکومت مرکزی..... ۱۵۳
- ۲-۳-۳: ضعف کارایی اداری ۱۵۴
- ۳-۳-۳: اقتدار و سودجویی مقامات محلی ۱۵۸
- ۴-۳-۳: عدم هماهنگی در تصمیم گیری های کلان ۱۶۰
- ۵-۳-۳: محدودیت های نیروی انسانی و تبعات منفی آن بر نظام عدم تمرکز ۱۶۲
- ۴-۳: آسیب های فرهنگی اجتماعی ۱۶۳
- ۱۶۳..... مقدمه

- ۳-۴-۱: بروز خدشه در مسیر تکوین هویت ملی ۱۶۴
- ۳-۴-۲: تقویت فرهنگ قبیله گرایی و روابط قایمیلی ۱۶۵
- ۳-۴-۳: رواج فرهنگ جاه طلبی و مسابقه قدرت ۱۶۸

فصل چهارم

۱۶۹

نتیجه گیری و ارائه راهکار

- راهکارهای پیشنهادی ۱۷۳
۱. فراهم کردن زیرساخت های فیزی، فرهنگی و آموزش مردم و مسئولان ۱۷۵
۲. اصلاح ساختارها و قوانین ۱۷۸
۳. اصلاح الگوی اجرای سیاست ها ۱۷۹
۴. ایجاد بستر استقلال مالی حاکمیت محلی به همراه مساعدت به آنها ۱۸۱
۵. پیش بینی مکانیسم نظارتی مؤثر ۱۸۲

۱۸۵

پیوست ها

- پیوست ۱ ۱۸۷
- جدول تبیین جایگاه نظام عدم تمرکز در عرصه دولت کشورها ۱۸۷
- پیوست ۲ ۱۸۸
- فواید و آثار مثبت تمرکززدایی به نقل از بولتن «تمرکززدایی، محاسن و مضرت»
نوشته رضا دلاوری ۱۸۸
- پیوست ۳ ۱۹۵

نمونه هایی از استفاده کشورها و قدرت های خارجی از حربه قومیت ها در

تاریخ معاصر ایران به نقل از کتاب «تحولات قومی در ایران» نوشته مجتبی

مقصودی ۱۹۵

منابع و مآخذ ۱۹۸

منابع فارسی ۱۹۸

منابع غربی ۱۹۸

نشریات ۲۰۱

جزئیات / بوان ها ۲۰۲

مصائب ها ۲۰۳

منابع انگلیسی ۲۰۳